

خطبه پیامبر اکرم(ص) در فضیلت ماه رمضان/ بدبخت کسی است که ماه رمضان از آموزش خدا محروم شود

از پروردگار خویش با نیت‌های صادقانه و دلهای پاکیزه از گناهان و صفات ناپسند درخواست کنید که به شما برای روزه داشتن در آن و تلاوت قرآن توفیق دهد، همانا بدبخت و بدعاقبت کسی است که در این ماه بزرگ از آموزش خدا محروم شود.

خبرگزاری مهر - گروه دین و اندیشه: از پروردگار خویش با نیت‌های صادقانه و دلهای پاکیزه از گناهان و صفات ناپسند درخواست کنید که به شما برای روزه داشتن در آن و تلاوت قرآن توفیق دهد، همانا بدبخت و بدعاقبت کسی است که در این ماه بزرگ از آموزش خدا محروم شود. و فی کتاب فضائل شهر رمضان و فی الأمالی عن محمد بن إبراهیم بن إسحاق عن أحمد بن محمد بن سعید و فی عیون الأخبار عن محمد بن بکران النقاش عن أحمد بن الحسن القطان و محمد بن أحمد بن إبراهیم المعاذی و محمد بن إبراهیم بن إسحاق المکتب کلهم عن أحمد بن محمد بن سعید عن علی بن الحسن بن فضال عن أبیه عن الرضا عن آبائه عن علی ع قال إن رسول الله ص حطبتا ذات یوم فقال :

أیها الناس إته قد أقبل إلیکم شهر الله بالبركة و الرحمة و المغفرة. شهر هو عند الله أفضل الشهور و آیامه أفضل الأيام و لیالیه أفضل التیالی و ساعاته أفضل الساعات. هو شهر دعیتم فیهِ إلى ضیافة الله و جعلتم فیهِ من أهل کرامة الله أنفاسکم فیهِ تسبیح و توکم فیهِ عبادة و عملکم فیهِ مقبول و دعاؤکم فیهِ مستجاب.

فاسألوا الله ربکم بنیات صادقة و قلوب طاهرة أن یوفقکم لیصامیه و تلاوة کتابه فإن الشقی من حرم عقران الله فی هذا الشهر العظیم.

و اذکروا بجوعکم و عطشکم فیهِ جوع یوم القیامة و عطشه و تصدقوا علی فقرائکم و مساکینکم و وقروا کبارکم و ارحموا صغارکم و صلوا أرحامکم و احفظوا ألسنتکم و عضووا عما لا یحل النظر إلیه أبصارکم و عما لا یحل الاستماع إلیه أسماعکم و تحتثوا علی أیتام الناس یتحتن علی أیتامکم و ثوبوا إلى الله من ذنوبکم و ارفعوا إلیه یدیکم بالدعاء فی أوقات صلاتکم فإتها أفضل الساعات ینظر الله عز و جل فیها بالرحمة إلى عباده یجیبهم إذا ناجوه و یتبیههم إذا نادوه و یعطیهم إذا سألوه و یتستجیب لهم إذا دعوه.

أیها الناس إن أنفستکم مرهونة بأعمالکم فکفوها باستغفارکم و ظهورکم ثقیلة من أوزارکم فحققوا عنها بطول سجودکم و اعلموا أن الله أقسم بعزته أن لا یعذب المصلین و الساجدین و أن لا یروعهم النار یوم یقوم الناس لرب العالمین. أیها الناس من فطر منکم صائما مؤمنا فی هذا الشهر کان له بذلك عند الله عتق نسمة و مغفرة لما مضی من ذنوبه.

قیل یا رسول الله فلیس کلنا یقدر علی ذلک فقال (ص) اتقوا النار و لو بشیق تمره اتقوا النار و لو بشرربة من ماء أیها الناس من حسن منکم فی هذا الشهر خلقه کان له جوازاً علی الصراط یوم تزل فیہ الأقدام و من حقف فی هذا الشهر عما ملک یمینه حقف الله علیه حساباً و من کف فیهِ شره کف الله عنه غضبه یوم یلقاه و من أکرم فیهِ یتیم أکرمه الله یوم یلقاه و من وصل فیهِ رحمه وصله الله برحمته یوم یلقاه و من قطع فیهِ رحمه قطع الله عنه رحمته یوم یلقاه و من تطوع فیهِ بصلاة کتب الله له براءة من النار و من أدى فیهِ فرضاً کان له ثواب من أدى سبعین فريضة فیما سواه من الشهور و من أکثر فیهِ من الصلوة علی ثقل الله میزانه یوم تخف الموازن و من تلا فیهِ آیه من القرآن کان له مثل أجر من حتم القرآن فی غیره من الشهور

أیها الناس إن أبواب الجنان فی هذا الشهر مفتحة فاسألوا ربکم أن لا یعلقها عنکم و أبواب التیران مغلقة فاسألوا ربکم أن لا یفتحها علیکم و الشیاطین مغلوله فاسألوا ربکم أن لا یسطها علیکم قال أمیر المؤمنین ع فقلت یا رسول الله ما أفضل الأعمال فی هذا الشهر فقال یا أبا الحسن أفضل الأعمال فی هذا الشهر الورع عن محارم الله (وسائل الشیعة، ج: 10 ص: 314)

ثم بکی فقلت یا رسول الله ما یبکیک فقال یا علی أکبکی لما یستحل منکم فی هذا الشهر کأبی بک و أنت تصلی لربک و قد انبعت أشقی الأولین شقیق عافر ناقة ثمود فصرک ضربة علی قرنک فحصب منها لحیتک.

قال أمیر المؤمنین (علیه السلام) فقلت یا رسول الله و ذلک فی سلامة من دینی فقال (ع) فی سلامة من دینک. ثم قال یا علی من قتلک فقد قتلنی و من أبغضک فقد أبغضنی و من سبک فقد سبنی لآتک متی کنقسی روحک من رُوحی و طیتک من طیبتی إن الله تبارک و تعالی خلقنی و إیاک و اصطفانی و إیاک و اختارنی للنبوة و اختارک للإمامة و من أنکر إمامتک فقد أنکر نبوتی یا علی أنت وصیی و أبو ولدی و زوج ابنتی و خلیفتی علی امتی فی حیاتی و بعد موتی أمرک أمری و نهیک نهی أقسم بالذی بعثنی بالنبوة و جعلنی خیر البریة إنک لحجة الله علی خلقه و أمینه علی سره و خلیفته علی عیاده (بحار الأنوار ج: 93 ص: 35)

امام رضا(ع) به روایت از پدرش علی بن ابیطالب(ع) از آخرین جمعه از ماه شعبان یکی از سال‌های پربرکت رسالت نبی اکرم خبر داده است که پیامبر در جمع پیروانش خدا را حمد و ثنا گفت و سپس فرمود: «#171؛ ای مردم! همانا ماه خدا، همراه با برکت و رحمت و آمرزش، به شما روی آورده است؛ ماهی که نزد خدا برترین ماه هاست و روزهایش برترین روزها، شب‌هایش برترین شبها و ساعاتش برترین ساعات است. ماهی است که در آن به میهمانی خدا دعوت شده اید و از شایستگان کرامت الهی قرار داده شده اید. نفس‌هایتان در آن، تسبیح است، خوابتان در آن، عبادت، عملتان در آن، پذیرفته و دعائتان در آن، مورد اجابت است. پس با نیت‌های راست و دل‌های پاک، از پروردگارتان بخواهید تا برای روزه داری آن و تلاوت کتاب خویش، توفیق‌تان دهد. چرا که بدبخت، کسی است که در این ماه بزرگ، از آمرزش الهی محروم بماند.

با گرسنگی و تشنگی خود در این ماه، گرسنگی و تشنگی روز قیامت را یاد کنید. به نیازمندان و بینوایان صدقه بدهید. به بزرگان خود احترام و بر کوچک‌هایتان ترحم و به بستگانتان نیکی کنید. زیانتان را نگه دارید. چشم‌هایتان را از آنچه نگاه به آن حلال نیست بپوشانید. گوش‌هایتان را از آنچه شنیدنش حلال نیست فرو بندید. به یتیمان مردم، محبت کنید تا بر یتیمان شما محبت ورزند. از گناهانتان به پیشگاه خداوند توبه کنید. در هنگام نمازها، دستانتان را بر آستان او به دعا بلند کنید که آن هنگام (وقت نماز) برترین ساعتهاست و خداوند با نظر رحمت به بندگانش می‌نگرد و هر گاه با او مناجات کنند پاسخشان می‌دهد و چون او را صدا بزنند، جوابشان می‌گوید و چون او را بخوانند، اجابتشان می‌کند.

ای مردم! جان‌های شما در گرو کارهای شماست، پس با طلب آمرزش، آنها را آزاد سازید و پشت‌های شما از بار گناهانتان سنگین است، پس با طول دادن سجده‌های خود آنها را سبک کنید و بدانید که خداوند - که یادش والا است - به عزت خود، سوگند خورده است که نمازگزاران و سجده‌کنندگان را عذاب نمی‌کند و در روزی که مردم در پیشگاه پروردگار جهانیان [برای حساب] می‌ایستند. آنان را با آتش، هراسان نمی‌سازد.

ای مردم! هر که از شما در این ماه، روزه‌داری را افطار دهد، پاداشش او برای آن عمل نزد خدا، همچون آزاد کردن یک برده و آمرزش گناهان گذشته اوست. پس گفتند: ای پیامبر خدا! همه ما توانایی این کار را نداریم! پیامبر(ص) فرمود: خود را از آتش نگه دارید هر چند با یک دانه خرما. خود را از آتش نگه دارید، هر چند با یک جرعه آب. ای مردم! هر کس اخلاقش را در این ماه نیکو سازد. برای او وسیله عبور از صراط خواهد بود. در آن روز که گام‌ها بر صراط می‌لغزد و هر کس در این ماه بر بردگان خود آسان بگیرد، خداوند حساب او را سبک خواهد گرفت و هر کس در این ماه شر خود را [از دیگران] باز دارد، خداوند در روز دیدارش، غضب خویش را از او باز خواهد داشت.

هر که در این ماه، یتیمی را گرامی بدارد، در روز دیدار خداوند گرامی‌اش خواهد داشت و هر که در آن به خویشاوند خود نیکی کند در روز دیدار خداوند با رحمتش به او نیکی خواهد کرد و هر کس در آن از خویشان خود ببرد خداوند در روز دیدار، رحمتش را از او قطع خواهد نمود و هر کس در آن، نماز مستحبی بخواند برای او دوری از آتش نوشته می‌شود و هر کس واجبی را در آن ادا کند، پاداش کسی را دارد که هفتاد واجب را در ماه‌های دیگر ادا کرده است و هر کس در آن بر من زیاد صلوات بفرستد خداوند در روزی که وزنه اعمال سبک می‌شود وزنه اعمال او را بیفزاید و هر کس در آن آیه ای از قرآن تلاوت کند پاداش کسی را دارد که در ماه‌های دیگر ختم قرآن کرده است.

ای مردم! در این ماه، درهای بهشت بازند. پس از پروردگارتان بخواهید که آنها را بر شما نبندد و درهای دوزخ بسته‌اند. پس از پروردگارتان بخواهید که آنها را بر شما نگشاید و شیطانها در بندند. پس، از پروردگارتان بخواهید که آنها را بر شما مسلط نسازد.

من(امیرالمومنین(ع) برخاستم و گفتم: ای پیامبر خدا! برترین کارها در این ماه چیست؟ فرمود: «#171؛ ای ابو الحسن! برترین کارها در این ماه، پرهیز از حرامهای الهی است»؛ سپس گریست. گفتم: ای پیامبر خدا(ص)! سبب گریه شما چیست؟ فرمود: «#171؛ ای علی! بر این می‌گیرم که حرمت تو را در این ماه می‌شکنند. گویا می‌بینم تو در حال نماز برای پروردگار خویشی که نگویند بخت‌ترین اولین و آخرین، همو که برادر پی‌کننده ناه قوم ثمود است برمی‌خیزد و بر فرق سرت ضربتی می‌زند و محاسنت، از خون سرت رنگین می‌شود»؛

گفتم: ای پیامبر خدا! آیا در آن حالت، دینم سالم است؟ فرمود: «#171؛ دینت، سالم است»؛ سپس فرمود: «#171؛ ای علی! هر کس تو را بکشد، مرا کشته است و هر کس تو را دشمن بدارد، مرا دشمن داشته است و هر کس تو را ناسزا گوید، مرا ناسزا گفته است؛ چرا که تو از من هستی، همچون جان من. روح تو، از روح من است و سرشت تو، از سرشت من. خدای متعال من و تو را آفرید و من و تو را برگزید و مرا برای پیامبری و تو را برای امامت، انتخاب کرد، هر کس امامت تو را انکار کند، نبوت مرا انکار کرده است. ای علی! تو وصی من، پدر فرزندان من، همسر دختر من و جانشین من بر امتم هستی، در حال حیاتم و پس از مرگم. فرمان تو

، فرمان من است و نهی تو ، نهی من است. سوگند به خدایی که مرا به نبوت برانگیخت و مرا بهترین آفریدگان قرار داد، تو حجت پروردگار بر خلق اویی و امین او بر رازش و جانشین او بر بندگانش».